

Štrasburg, 23. novembra 2007

Poradná rada Európskych sudcov (CCJE)

Stanovisko č. 10(2007) Poradnej rady Európskych sudcov (CCJE) k upriamaniu pozornosti Výboru ministrov Rady Európy na problematiku „Súdna rada v službách spoločnosti“

Toto stanovisko bolo prijaté CCJE na jej 8. zasadnutí v Štrasburgu, 21. -23. novembra 2007

I. Úvod

1. V roku 2007 Výbor ministrov Rady Európy poveril CCJE vypracovaním stanoviska k problematike štruktúry a úloh najvyššej súdnej rady resp. iného ekvivalentného nezávislého orgánu ako základného prvku právneho štátu, s cieľom dosiahnuť rovnováhu medzi zákonodarnou, výkonnou a súdnou mocou.

2. Rôznorodosť európskych systémov sa prejavuje v tom, že diskusia týkajúca sa výberu názvu nezávislého orgánu povereného ochranou nezávislosti justície je ponechaná na štáty. Za účelom vypracovania tohto odporúčania ho CCJE nazvalo Súdna Rada - „Council for the Judiciary“¹, (ďalej len „súdna rada“).

3. V súlade so svojim súpisom podkladov („terms of reference“) CCJE upriamila pozornosť na dve oblasti obsiahnuté v rámcovom „Action Plan“ pre Európskych sudcov²:

§ týkajúcu sa garancie sudcovskej nezávislosti v členských štátoch na ústavnej, legislatívnej a inštitucionálnej úrovni (pozri časť I (a), (b), (c) a (d) „Action Plan“);

§ vznik alebo posilnenie právomocí orgánov ktoré sú nezávislé od zákonodarnej a/alebo výkonnej moci so zodpovednosťou za riadenie sudcovskej kariéry (pozri časť I (e), „Action Plan“).

4. Cieľom tohto stanoviska je identifikácia základných prvkov v súvislosti so všeobecným poslaním, zložením a funkciami súdnej rady z pohľadu posilnenia demokracie a ochrany nezávislosti súdnej moci. Stanovisko neposkytuje detailný

¹ Tento názov používa aj Európska sieť Súdnych rád (ENCJ).

² Prijaté Výborom ministrov na jeho 740. schôdzi, dokument CCJE(2001)24.

popis organizácie a právomocí súdnej rady, ani neponúka model pre univerzálnu súdnu radu v Európe.

5. Zloženie a základné právomoci súdnych rád sa môžu v jednotlivých členských štátoch odlišovať³. Vedomá si týchto odlišností, ale zároveň berúc do úvahy snahu vytvoriť nezávislú súdnu radu, CCJE považuje za nevyhnutné:

§ zdôrazniť dôležitosť existencie samostatného orgánu s právomocou chrániť nezávislosť sudcov v kontexte rešpektovania princípov trojdelenia štátnej moci;

§ stanoviť návod a štandardy pre členské štáty, ktoré ich chcú implementovať, alebo reformovať ich súdne rady

6. Ustanovenia tohto stanoviska sú relevantné pre všetky súčasti justičného systému najmä v krajinách, kde existuje oddelený systém správneho súdnictva, či už v rámci jednej súdnej rady, s právomocami pre všeobecné aj pre správne súdnictvo, alebo prostredníctvom oddelených súdnych rád⁴.

7. Pri príprave tohto stanoviska CCJE skúmala a vychádzala najmä z:

§ dokumentov a materiálov Rady Európy, najmä Odporúčanie č (94)12 Výboru ministrov členským štátom o nezávislosti, efektívnosti a úlohe sudcov⁵, Charta o štatúte sudcov z roku 1998 a tiež zo Stanovísk CCJE č. 1, 2, 3, 4, 6 a 7;

§ správy o Ustanovovaní do sudcovskej funkcie "Judicial Appointments" prijatej v marci 2007 Benátskou konferenciou na 70. plenárnom zasadnutí, ako príspevok k práci CCJE⁶;

§ odpovedí 40 delegácií na dotazník týkajúci sa súdnej rady prijatý na 7. plenárnom zasadnutí CCJE 8.-10. novembra 2006;

§ správ pripravených odborníkmi CCJE Ms Martine VALDES-BOULOUQUE (Francúzsko) o aktuálnej situácii v členských štátoch Rady Európy v ktorých sú zriadené súdne rady alebo iné ekvivalentné nezávislé orgány a Lord Justice THOMAS (Spojené kráľovstvo) o aktuálnej situácii v štátoch, v ktorých takéto orgány zriadené nie sú;

§ príspevkov účastníkov 3. Európskej konferencie sudcov na tému "Aká Rada pre justíciu?", organizovanou Radou Európy v spolupráci s Európskou sieťou

³ Podrobná situácia v členských štátoch je opísaná v správe expertov (viď bod 7) a v dotazníkoch obsahujúcich odpovede členských štátov, ktoré sú dostupné na webovej stránke CCJE www.coe.int/ccje.

⁴ Niektoré súdne rady sú zodpovedné za ochranu nezávislosti sudcov aj prokurátorov. CCJE sa zamerala na úlohu súdnych rád pokiaľ ide o sudcov, nakoľko to je jej hlavné poslanie. To nebráni aplikácii tohto stanoviska aj pre tie súdne rady, ktoré sú spoločné pre sudcov aj prokurátorov do tej miery, do akej sa týkajú sudcov. Možné problémy týkajúce sa prokurátorov nie sú predmetom tohto stanoviska. Môžu byť skúmané neskôr, pokiaľ to bude potrebné, v spolupráci s Poradnou radou Európskych prokurátorov (CCPE).

⁵ Konkrétne princíp I. 2. c. a Princíp VI. 3.

⁶ Pozri dokument CDL-AD (2007)028

súdnych rád (ENCJ), Najvyššou súdnou radou Talianska a ministerstvom spravodlivosti (Rím, 26. -27. marec 2007).

II. Hlavné poslanie : Ochrana nezávislosti súdnej moci a právneho štátu

8. Úlohou súdnej rady je chrániť tak nezávislosť súdnej moci, ako aj nezávislosť jednotlivých sudcov. Existencia nezávislých a nestranných súdov je štrukturálnou požiadavkou právneho štátu.
9. Nezávislosť sudcov v globalizovanej a vzájomne závislej spoločnosti by mala byť považovaná každým občanom za záruku pravdy, slobody, dodržiavania ľudských práv a nestrannej justície slobodnej od vonkajších vplyvov. Nezávislosť sudcov nie je výsadou sudcov samotných ale je v záujme každého, ktorý hľadá a očakáva spravodlivosť. Nezávislosť ako podmienka sudcovskej nestrannosti ponúka garanciu občianskej rovnosti pred súdmi.
10. CCJE zastáva názor, že súdna rada môže zdokonaľiť efektívnosť a kvalitu justície a tým zabezpečiť že čl. 6 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (ďalej len „Dohovor“) bude plne implementovaný a dôvera verejnosti v justičný systém sa posilní. V tejto súvislosti má súdna rada za úlohu vytvoriť nástroje na vyhodnotenie fungovania justičného systému, podať správu o stave poskytovaných služieb a žiadať príslušné orgány aby podnikli kroky nevyhnutné na zlepšenie riadenia justície.
11. CCJE odporúča, aby súdna rada bola zriadená ústavou v tých krajinách, ktoré majú písanú ústavu, alebo v ekvivalentných základných zákonoch resp. ústavných inštrumentoch v ostatných krajinách. Ustanovenia týchto právnych predpisov by mali obsahovať zriadenie súdnej rady, definíciu jej funkcií a právomocí, zloženie, pomenovanie sektorov, z ktorých môžu byť volení resp. menovaní jej členovia, kritéria pre členstvo a spôsob výberu členov⁷.
12. Popri jej riadiacej a spravovacej úlohe *vis-à-vis* súdnej moci, by súdna rada mala zosobňovať autonómne riadenie súdnej moci umožňujúce jednotlivým sudcom vykonávať ich funkciu mimo akejkolvek kontroly zo strany vlády a legislatívy a bez akéhokoľvek neprístojného nátlaku zvnútra justície.
13. V tejto súvislosti má CCJE za to, že akékoľvek obmedzovanie súdnej rady zo strany ostatných štátnych orgánov, týkajúce sa rozhodovania o jej pracovných metódach a predmetoch diskusie je nevhodné. Vzťahy medzi súdnou radou, ministrom spravodlivosti, hlavou štátu a parlamentom musia byť jasne určené. Rovnako tak vzťahy medzi súdnou radou a súdmi resp. jednotlivými sudcami musia byť upravené veľmi starostlivo, keďže súdna rada nie je súčasťou sústavy súdov a ako taká nemôže rozhodovať o merite súdnych sporov.
14. Súdna rada je tiež povinná chrániť pred akýmkoľvek vonkajším vplyvom alebo zaujatosťou politického, ideologického, alebo kultúrneho pôvodu neobmedzenú slobodu sudcov rozhodovať veci nestranne, v súlade s ich svedomím a ich výkladom faktov a v súlade so zákonom⁸.

⁷ Tento princíp bol naformulovaný v Stanovisku CCJE č. 1(2001).

⁸ Pozri Odporúčanie č. R(94)12

III. Členstvo: umožniť optimálne fungovanie nezávislej a transparentnej súdnej rady

III. A. Súdna rada zložená z väčšiny sudcov

15. Zloženie súdnej rady musí garantovať jej nezávislosť a umožniť efektívne vykonávanie jej funkcií.
16. Súdna rada môže byť zložená buď výlučne zo sudcov, alebo jej zloženie môže byť zmiešané, zo sudcov aj „ne - sudcov“. V oboch prípadoch sa musí zabrániť uprednostňovaniu vlastných záujmov, vlastnej ochrany a rodinkárstvu.
17. V prípade, ak je súdna rada zložená výlučne zo sudcov, CCJE zastáva názor, že títo by mali byť volení kolegami, sudcami.
18. Aj v prípade zmiešaného zloženia (sudcovia a ne – sudcovia) CCJE považuje za potrebné, aby nadpolovičná väčšina členov boli sudcovia volení kolegami, aby sa zabránilo akejkoľvek manipulácii alebo neprimeranému nátlaku⁹.
19. Z pohľadu CCJE má zmiešané zloženie výhody tak pokiaľ ide o zamedzenie uprednostňovania vlastných záujmov, vlastnej ochrany a rodinkárstva a odráža tiež rôzne uhly pohľadov v rámci spoločnosti, čím poskytuje súdnictvu doplnkový zdroj legitimacy. Avšak aj v prípade zmiešaného členstva fungovanie súdnej rady nesmie podliehať akýmkoľvek záväzkom resp. protislužbám parlamentnej väčšine ani tlakom zo strany vlády a musí byť slobodné od akejkoľvek podriadenosti politickej strane, aby súdna rada mohla chrániť hodnoty a základné princípy súdnej moci.
20. CCJE zastáva názor, že aj v prípade zmiešaného členstva je možné, aby o niektorých otázkach rozhodovala súdna rada len v čisto sudcovskom zložení.

III. B. Kvalifikačné predpoklady členov

21. Členovia súdnej rady, či už sudcovia alebo ne – sudcovia, musia byť vyberaní na báze ich skúseností, znalosti justičného prostredia, schopnosti viesť dialóg a zmyslu pre nezávislosť.
22. Ne – sudcovia môžu byť vyberaní spomedzi významných právnikov, univerzitných profesorov s určitou dĺžkou praxe, alebo významných osobností. Moderné riadenie justície môže vyžadovať širšiu účasť členov skúsených v oblastiach mimo právnického prostredia (napr. v oblasti manažmentu, financií, IT, spoločenských vied).
23. Perspektívni členovia súdnej rady, či už sudcovia alebo ne – sudcovia, nesmú byť aktívnymi politikmi, poslancami parlamentu, členmi vlády resp. štátnej správy. To znamená, že ani prezident republiky, ak je predsedom vlády, ani žiaden minister nemôže byť členom súdnej rady. Každý štát musí túto otázku jasne upraviť vo vnútroštátnom právnom poriadku.
24. CCJE má za to, že zloženie súdnej rady má odrážať do tej miery, do akej je to možné, rôznorodosť zloženia spoločnosti.

III. C. Spôsoby výberu členov

⁹ CCJE tu neposuzovala otázku možného vytvorenia súdnej rady pre sudcov a prokurátorov. Pozri tiež poznámku pod čiarou č. 4.

III. C. 1. výber členov - sudcov

25. Za účelom zabezpečenia nezávislosti orgánu zodpovedného za výber sudcov a ich kariérny postup musia existovať pravidlá ktoré zaručia, že členovia súdnej rady – sudcovia budú volení sudcovským zborom.
26. Výber môže byť zabezpečený voľbou, alebo obmedzená časť členov (napr. predsedovia najvyšších súdov, alebo predsedovia odvolacích súdov) môže mať mandát *ex officio*.
27. Bez zasahovania do špecifického volebného systému CCJE má za to, že sudcovia – členovia súdnej rady musia byť volení spomedzi sudcov samotnými sudcami tak, aby bolo zabezpečené čo najširšie zastúpenie všetkých stupňov súdov¹⁰.
28. Napriek tomu, že úlohy a poslanie sudcovských stavovských organizácií a súdnych rád sú odlišné, je to práve nezávislosť súdnej moci, ktorá spája záujmy obidvoch. Niekedy sú to práve stavovské organizácie, ktoré môže najlepšie prispieť do diskusie týkajúcej sa justičnej politiky. Napriek tomu vo veľa štátoch existuje veľká väčšina sudcov, ktorí nie sú členmi stavovských organizácií. Účasť zástupcov obidvoch skupín sudcov (členov aj nečlenov stavovských organizácií) v pluralistickej formácii súdnej rady, lepšie reprezentuje jednotlivé súdy. Z tohto dôvodu stavovské organizácie musia mať možnosť predložiť sudcov - kandidátov, alebo zoznam sudcov - kandidátov do volieb a tento istý spôsob musí byť garantovaný aj pre sudcov, ktorí nie sú členmi stavovských organizácií. Je na členskom štáte, aby vypracoval vhodný volebný systém zahrňujúci tieto požiadavky.
29. V snahe splniť očakávania verejnosti, že súdna rada nie je spolitizovaná, CCJE zastáva názor, že volebné pravidlá musia byť stanovené súdnou radou, aby sa tak minimalizovalo akékoľvek ohrozenie dôvery verejnosti v justičný systém.
30. CCJE nemá žiadne námietky, ak si štáty vypracujú iné metódy, než priame voľby, ktoré zaručia širšie zastúpenie sudcovského zboru v súdnej rade. Metóda zabezpečujúca pomerné a územné zastúpenie môže byť prijatá na základe skúseností z niektorých krajín, v sformovaní súdnych senátov navrhnutých mnohými členmi na báze jedného alebo viacerých územných zoznamov, zahrňujúcich vhodných kandidátov nominovaných dostatočným počtom sudcov.
31. CCJE však nebude obhajovať také systémy, ktoré umožnia vláde, parlamentu, súdnym funkcionárom resp. akýmkoľvek autoritám vo vnútri justície, ako aj zvonka, zasahovať do tohto volebného procesu.

III. C. 2. Výber ne – sudcov

32. Členovia ne – sudcovia, nesmú byť menovaní vládou. Aj keď zostáva na každom členskom štáte stanoviť rovnováhu medzi konfliktom záujmov, CCJE odporúča taký systém, ktorý zverí menovanie ne – sudcov apolitickým inštitúciám. Pokiaľ sú akíkoľvek členovia ne – sudcovia v ktoromkoľvek štáte volení parlamentom, nesmú byť poslancami parlamentu, musia byť zvolení kvalifikovanou väčšinou vyžadujúcou

¹⁰ Pozri tiež Európsku chartu o štatúte sudcov, čl. 1. 3.

signifikantnú podporu opozície a musia to byť osoby, ktoré garantujú v rámci celého zloženia súdnej rady pomerné zastúpenie spoločnosti.

III. C. 3. Výber predsedu

33. Je nevyhnutné zabezpečiť, aby predsedníctvo súdnej rady bolo zverené nestrannej osobe, ktorá nemá žiadne blízke vzťahy k politickým stranám. Preto v parlamentných systémoch, v ktorých prezident/hlava štátu má skôr formálne právomoci, tento môže zastávať funkciu predsedu súdnej rady, zatiaľ čo v ostatných systémoch musí byť predseda súdnej rady sudca, volený súdnou radou spomedzi svojich členov.

III.D. Počet členov a ich funkčné obdobie

34. CCJE má za to, že počet členov súdnej rady závisí od „veľkosti“ justičného systému, počtu sudcov a množstva problémov, ktoré je potrebné vyriešiť. Napriek tomu, že je úlohou členských štátov rozhodnúť, či budú členovia súdnej rady zasadať na plný alebo polovičný úväzok („full - time“ alebo „part time“), CCJE upozorňuje na to, že „full – time“ zasadanie znamená efektívnejšiu prácu a lepšiu ochranu nezávislosti. Avšak v prípade členov – sudcov je potrebné zabezpečiť, aby neboli vyradení príliš dlho z výkonu funkcie sudcu, a preto akýkoľvek kontakt so sudcovskou prácou je vítaný. Dĺžka funkčného obdobia ktorá zahŕňa výlučné členstvo v súdnej rade musí byť limitovaná počtom a časom¹¹.

35. CCJE odporúča, aby v záujme zachovania kontinuity mandát jednotlivých členov súdnej rady nekončil naraz.

III. E. Postavenie členov

36. Členovia súdnej rady (sudcovia aj ne – sudcovia) musia mať garantovanú nezávislosť a nestrannosť. Ich odmeňovanie musí zodpovedať ich funkcií a pracovnej vyťaženia.

IV. Zdroje (na zaistenie finančnej, technickej a personálnej odbornosti) a legitímnosť rozhodnutí súdnej rady

V. A. Rozpočet a administratíva

37. CCJE pripomína dôležitosť zabezpečenia takého financovania súdnej rady, ktoré umožní riadne plnenie jej funkcií. Súdna rada musí mať dostatok prostriedkov na samostatné a nezávislé fungovanie a rovnako tak aj spôsobilosť vyjednávať o výške rozpočtu a rozhodovať o jeho využití.

38. Súdna rada musí mať svoje vlastné priestory, sekretariát, počítačové vybavenie a slobodu pre vlastnú organizáciu bez toho, aby bola povinná svoje aktivity odôvodňovať akejkoľvek politickej alebo inej autorite. Musí mať voľnú ruku pri organizovaní svojich zasadnutí a zostavovanie programov jednotlivých schôdzí, rovnako ako právo komunikovať priamo s jednotlivými súdmi pri plnení svojich funkcií. Musí mať svoju vlastnú

¹¹ Pozri, vo vzťahu k sudcom podieľajúcim sa na vzdelávacích aktivitách, Stanovisko CCJE č. 4 (2003), par. 21.

administratívu, aby každý člen mal k dispozícii personál potrebný na plnenie úloh, ktorými bol poverený.

IV. B. Rozhodnutia súdnej rady

39. Niektoré rozhodnutia súdnej rady týkajúce sa organizácie a správy justičného systému, ako aj rozhodnutia týkajúce sa ustanovenia sudcu do funkcie, jeho preloženia, kariérneho postupu, disciplinárneho postihu a odvolania z funkcie (ak súdna rada má niektoré z týchto právomocí) musia obsahovať odôvodnenie výroku, byť záväzné a byť predmetom súdneho prieskumu. V skutočnosti nezávislosť súdnej rady neznamená že je postavená mimo právneho systému a vyňatá spod akejkoľvek súdnej kontroly.

IV. C. Odborné posudky

40. Súdna rada musí mať oprávnenie požadovať odborné posúdenie ak je potrebné. Znalec však nie je členom súdnej rady, ani sa nezúčastňuje rozhodovacieho procesu.

V. Rozšírené právomoci týkajúce sa garancie nezávislosti a efektívnosti justície

41. Súdna rada má mať dôležité vnútorné kompetencie zamerané na lepšiu ochranu a zlepšovanie sudcovskej nezávislosti a efektívnosti justície.

42. CCJE odporúča, aby súdna rada zabezpečila, že nasledovné úlohy plnené predovšetkým súdnou radou samotnou, alebo v spolupráci s inými inštitúciami budú plnené nezávislým spôsobom:

§ výber a menovanie sudcov (pozri bod V.A);

§ kariérny postup sudcov (pozri bod V.A);

§ hodnotenie sudcov (pozri bod V.B);

§ disciplinárne a etické záležitosti sudcov (pozri bod V.C);

§ vzdelávanie sudcov (pozri bod V.D);

§ kontrola a riadenie samostatného rozpočtu (pozri bod V.E);

§ správa a riadenie súdov (pozri bod V.F);

§ ochrana imidžu sudcov (pozri bod V.G);

§ poskytovanie stanovísk ostatným mociam v štáte (pozri bod V.H);

§ spolupráca s ostatnými relevantnými orgánmi na národnej, európskej a medzinárodnej úrovni (pozri bod V.I).

§ zodpovednosť voči verejnosti: transparentnosť, skladanie účtov, informovanie (pozri bod VI).

43. Treba mať na pamäti, že niektoré funkcie súdnej rady si môžu vzájomne konkurovať, napríklad právomoci v oblasti vzdelávania sudcov a ich menovaním do funkcie, medzi vzdelávaním a disciplinárnymi konaniami, rovnako ako aj medzi vzdelávaním a hodnotením sudcov. Jednou z možností, ako predísť možnému konfliktu je rozdelenie týchto úloh medzi jednotlivé oddelenia súdnej rady¹².
44. CCJE zdôrazňuje že množstvo funkcií, ktoré má súdna rada plniť má úzku súvislosť s ústavnou úlohou súdnej rady a preto tieto úlohy musia byť zakotvené v ústave, základnom zákone alebo ústavných zákonoch. V snahe čo najlepšie zabezpečiť zodpovednosť súdnej rady, definovaním typu úloh ktoré má súdna rada plniť a spôsobov, akými to má dosiahnuť, sa musí zabrániť problémom s možným interným alebo externým ovplyvňovaním (t. j. ovplyvňovaním zo strany vlády resp. parlamentu).
45. Tiež musí existovať úzka súvislosť medzi zložením a právomocami súdnej rady. Najmä jej zloženie by malo zodpovedať úlohám, ktoré má súdna rada plniť. Výkon niektorých funkcií súdnej rady si môže vyžadovať účasť predstaviteľov právnických profesií, profesorov práva alebo dokonca predstaviteľov občianskej spoločnosti.
46. Medzi súdnymi radami rozlišujeme súdne rady vykonávajúce tradičné funkcie (tzv. „juhoeurópsky model“ s kompetenciami pre menovanie sudcov a vyhodnocovanie justície) a súdne rady vykonávajúce tzv. nové funkcie (tzv. „severoeurópsky model“ s kompetenciami pre riadenie a rozpočet). CCJE podporuje obidve funkcie súdnych rád, tradičnú aj novú.
47. Napokon kompetencie súdnej rady sa môžu približovať k funkciám iných podobných orgánov, ako je napríklad rada prokurátorov v niektorých krajinách a samostatná rada pre správnych sudcov. Je tiež jedným z poslaní súdnej rady rozvíjať vzťahy medzi týmito odlišnými orgánmi a rovnako tak rozširovať spoluprácu a kontakty v rámci európskych a medzinárodných štruktúr.

V. A. Výber, ustanovenie do funkcie a kariérny postup sudcov

48. Pre udržanie nezávislosti justície je nevyhnutné, aby proces výberu, ustanovenia do funkcie a kariérny postup sudcov bol nezávislý a nebol riadený zákonodarnou alebo výkonnou mocou, ale predovšetkým súdnou radou¹³.
49. Zatiaľ čo je široko akceptovateľné že ustanovenie sudcov do funkcie alebo ich kariérny postup môžu byť oficiálne zavŕšené aktom hlavy štátu, čím sa zdôrazňuje vážnosť postavenia sudcov v spoločnosti, ako aj základná povaha ich funkcie, hlava štátu musí byť viazaná návrhom súdnej rady. Tento orgán nesmie mať len poradnú právomoc pre vládou vopred pripravené nominácie, nakoľko už len fakt, že návrhy by mali pochádzať od

¹² Pozri tiež Stanovisko CCJE č. 4(2003)

¹³ Pozri tiež Stanovisko CCJE č. 1(2001)

politickej moci môžu negatívne pôsobiť na imidž sudcovskej nezávislosti bez ohľadu na osobnostné kvality navrhovaného kandidáta.

50. Napriek tomu, že tento systém menovania a kariérneho postupu sudcov je kľúčový, nie je postačujúci. Podmienky výberového konania musia byť nastavené tak, aby si sudcovia a spoločnosť ako taká mohli byť istí, že výber a vymenovanie je robené výlučne na základe odborných, profesionálnych a osobnostných vlastností kandidáta, jeho zmyslu pre nezávislosť, nestrannosť a efektívnosť. Preto je nevyhnutné, aby, v súlade s praxou zaužívanou v niektorých členských štátoch, každá súdna rada sprístupňovala verejnosti podmienky výberových konaní. V rámci plnenia svojich funkcií, pokiaľ ide o vzdelávanie sudcov a riadenie súdov, by každá súdna rada mala zabezpečiť, aby výberové konania na sudcovské funkcie, ako aj pri kariérnom postupe sudcov, boli otvorené čo najširšiemu spektru uchádzačov.
51. Navyše, pokiaľ ide o obsadenie vyššej sudcovskej funkcie, za účelom transparentnosti a sledovateľnosti výberu urobeného výberovou komisiou, by mala súdna rada oficiálne rozoslať všeobecný profil obsahujúci špecifiká daného postu a požiadavky, ktoré by mal kandidát spĺňať. Tento výber musí byť založený výlučne na profesionálnych a osobnostných vlastnostiach kandidáta a nie na subjektívnych dôvodoch, ako napr. osobné a politické záujmy, alebo záujmy rôznych združení.

V. B. Profesionálne hodnotenie sudcov

52. Okruhy týkajúce sa profesionálneho hodnotenia sudcov sú dva: v prvom rade vyhodnocovanie kvality justičného systému a v druhom rade profesionálna spôsobilosť sudcov.
53. Otázkou kvality vyhodnocovania justičného systému sa zaoberala CCJE v Stanovisku č. 6¹⁴. V rozsahu vymedzenom týmto stanoviskom je veľmi dôležité, aby v každom členskom štáte súdna rada zohrávala životne dôležitú úlohu pri určení kritérií a štandardov kvality justičných služieb na jednej strane a pri implementácii a monitoringu kvalitatívnych ukazovateľov poskytovaných rôznymi justičnými systémami na strane druhej.
54. Kvalita justície je samozrejme merateľná prostredníctvom objektívnych ukazovateľov, ako sú podmienky prístupu k spravodlivosti, rýchlosť konania a rozhodovania a vynútiteľnosť rozhodnutí. Avšak tu je potrebné brať do úvahy oveľa subjektívnejšie hodnotenie rozhodnutí a ich kvalitu, ako ju vníma verejnosť. Tiež je potrebné brať do úvahy informácie viac politického charakteru, akými sú výška časti štátneho rozpočtu pridelená súdnej moci, a tiež spôsob, akým sudcovskú nezávislosť vnímajú ostatné zložky štátnej moci. Všetky tieto okolnosti odôvodňujú aktívnu účasť súdnej rady pri vyhodnocovaní kvality justície a implementácii postupov zabezpečujúcich efektívnosť práce sudcov.
55. Otázka profesionálneho hodnotenia sudcov závisí od toho, či sudca nastupuje do svojej funkcie na začiatku svojej kariéry, spomedzi ostatných kandidátov, ktorí nemajú žiadne predchádzajúce profesionálne skúsenosti, alebo po mnoho rokoch praxe v právnickej profesii spomedzi

¹⁴ Stanovisko CCJE 6(2004) ukazuje, že táto otázka sa nesmie zamieňať s hodnotením profesionálnych schopností sudcov a je potrebné mať stále na pamäti špecifickú povahu sudcovskej činnosti a vyhýbať sa jej začleňovaniu pod všeobecnú štátnu službu.

najskúsenejších a zaslúžilých právnikov. V prvom prípade profesionálne kvality kandidáta je potrebné vyhodnocovať s cieľom zistiť jeho ešte neodhalené schopnosti, aj keď tento spôsob vyhodnocovania je užitočný aj v druhom prípade, pretože je potrebné mať na pamäti charakter sudcovskej funkcie a neustály vývoj právnej praxe a kompetencií, ktoré táto funkcia zahŕňa.

56. Je dôležité poznamenať, že hodnotenie nemôže pozostávať iba z vyhodnocovania právnych expertíz a základných profesionálnych schopností sudcov, ale taktiež osobných informácií ako sú osobnostné kvality a komunikačné schopnosti. Ak vykonávanie sudcovskej funkcie predpokladá veľké technické a osobné kvality, bolo by vhodné prijať na európskej úrovni na základe všeobecného konsenzu určité základné hodnotiace kritériá. V tejto súvislosti súdna rada môže zohrať základnú úlohu v identifikovaní týchto všeobecných hodnotiacich kritérií. Napriek tomu súdna rada nemôže nahrádzať činnosť príslušných justičných orgánov poverených hodnotením sudcov.

V. C. Etika a disciplína sudcov

V. C. 1. Etika

57. CCJE, v Stanovisku č. 3 (2002), keď riešil otázku etiky a disciplíny zdôraznil potrebu jasne rozlišovať tieto dva pojmy.
58. Rozdiel medzi disciplínou a profesionálnou etikou prináša so sebou potrebu oboznamovať sudcov so základnými princípmi profesionálnej etiky, ktoré môžu byť nápomocné v rámci justičného vzdelávania a tiež v každodennej praxi. Distribúcia rozhodnutí disciplinárnych senátov v disciplinárnych veciach znamená zlepšenie informovanosti sudcov, čo im umožňuje diskutovať o ich práci a poskytuje im myšlienkový zásobník („think tank“) pre takéto diskusie. Avšak toto samotné nestačí; disciplinárne rozhodnutia nepokrývajú celú škálu pravidiel profesionálnej etiky ani nepredstavujú návod na osvojenie si dobrých návykov, ktoré sudcovia potrebujú.
59. Zbierka pravidiel profesionálnej etiky by mala obsahovať syntézu týchto dobrých návykov s príkladmi a komentármi; nesmie sa stať zákonom, ktorého rigidita a falošne vyčerpávajúca povaha sú kritizované. Tento sprievodca dobrou praxou musí byť výsledkom práce sudcov samotných, a preto nie je prípustné, aby akékoľvek princípy doň boli vložené tretími stranami, najmä ostatnými zložkami výkonnej moci.
60. Vzhľadom na CCJE naznačený rozdiel medzi profesionálnou etikou a disciplínou sudcov je potrebné, aby návrh zbierky pravidiel pripravil iný orgán než ten, ktorý je zodpovedný za sudcovskú disciplínu. Tu je zopár riešení na určenie kompetentného orgánu, ktorý by mohol byť zodpovedný za sudcovskú etiku:
- (i) súdna rada, ak nemá disciplinárne právomoci, alebo má zriadený osobitný orgán na disciplinárne záležitosti s osobitným zložením v rámci súdnej rady (pozri čl. 64 dole);
 - (ii) popri súdnej rade kreovať etický výbor, ktorého jedinou funkciou bude navrhovať a monitorovať pravidlá profesionálnej etiky. Problémom môžu byť kritériá výberu členov tohto výboru a riziko konfliktov alebo rozporov medzi týmto výborom a súdnou radou.

Takýto orgán môže pomáhať sudcom s etickými problémami, s ktorými sa môžu stretnúť počas výkonu svojej funkcie, ako už uviedla CCJE v Stanovisku č. 3.

61. CCJE má za to, že pri tvorbe a vývoji etických princípov je odôvodnená aj účasť osôb mimo justičného prostredia (právnici, akademici, predstavitelia spoločnosti, ostatné orgány), aby sa predišlo možnému presadzovaniu vlastných záujmov, resp. vlastnej ochrany sudcov, avšak zároveň musí byť garantované, že sudcovia nebudú zbavení práva určiť si ich vlastnú profesionálnu etiku.

V. C. 2. Disciplína

62. Otázka sudcovskej zodpovednosti bola skúmaná v Stanovisku CCJE č. 3 (2002). Nedávne skúsenosti z niektorých krajín ukazujú potrebu chrániť sudcov pred snahami rozširovať rozsah ich zodpovednosti aj na čisto sudcovskú činnosť. Úlohou súdnej rady je ukázať, že sudca nemôže mať rovnakú zodpovednosť ako predstaviteľ inej profesie: sudca vykonáva verejnú funkciu a nemôže odmietnuť prejednať spor. Navyše ak je sudca vystavený možnosti disciplinárnej sankcie za rozhodovacia činnosť ani sudcovská nezávislosť ani demokratická rovnováha mocí nemôže byť zachovaná. Súdna rada preto musí odsúdiť akékoľvek snahy politikov limitovať sudcovskú nezávislosť a slobodu pri rozhodovaní, čo však neznamená zníženie zodpovednosti a povinnosti sudcov rozhodovať podľa zákona.
63. Preto sudca, ktorý rozhoduje svoje kauzy nedbalo, resp. je zjavne nekompetentný, musí byť disciplinárne zodpovedný. Dokonca aj v prípadoch ktoré sú spomenuté v Stanovisku CCJE č. 3(2002) je dôležité, aby sudcovia boli chránení disciplinárnymi konaniami, ktoré garantujú rešpektovanie princípu nezávislosti súdnej moci a sú vedené pred nezávislým orgánom oslobodeným od akýchkoľvek politických vplyvov na báze jasne definovaných disciplinárnych previnení: hlava štátu, minister spravodlivosti, ani žiaden iný politický predstaviteľ nesmie byť súčasťou disciplinárneho orgánu.
64. Súdna rada je poverená etickými záležitosťami; môže tiež vybavovať sťažnosti účastníkov konania. V snahe vyhnúť sa konfliktu záujmov, disciplinárne konanie v prvom stupni, pokiaľ nepatrí do právomoci disciplinárneho súdu môže byť vedené disciplinárnou komisiou, ktorej členovia, iní než členovia súdnej rady, sú z podstatnej časti¹⁵ volení sudcami spomedzi sudcov, s možnosťou odvolania sa na nadriadený súd.

V.D. Vzdelávanie sudcov ¹⁶

65. Zodpovednosť za organizáciu a kontrolu vzdelávania sudcov musí byť v každom štáte zverená samotnej súdnej moci, predovšetkým súdnej rade,

¹⁵ Pozri § 71 Stanoviska CCJE č. (2003)3

¹⁶ Význam sudcovského vzdelávania na udržanie a rozvoj profesionálnych schopností je zdôraznený v rôznych dokumentoch OSN a Rady Európy. Pozri Stanovisko CCJE č. 4(2003) a správu Lisabonskej siete o účasti sudcovských vzdelávacích inštitúcií na implementácii Stanoviska CCJE č. 4(2003) z 11. októbra 2006.

v žiadnom prípade nie ministerstvu spravodlivosti alebo akémukoľvek inému orgánu podriadenému zákonodarnej lebo výkonnej moci; sudcovské združenia môžu v tejto oblasti tiež zohrávať významnú úlohu. Navyše, koncepcia vzdelávacieho programu a jeho implementácia môže byť pod dozorom súdnej rady zverená osobitnému nezávislému orgánu (napr. justičnej akadémii), ktorý má svoj vlastný rozpočet a ktorý spolupracuje so sudcami. Postavenie súdnej rady a justičnej akadémie (ak je zriadená) musí byť jasne odlíšené.

66. CCJE zastáva názor, že pokiaľ má súdna rada právomoci v oblasti vzdelávania, menovania a kariérneho postupu sudcov, mali by ich vykonávať jej samostatné oddelenia zodpovedné za jednotlivé oblasti, ktoré nebudú mať žiadne väzby na ministerstvo spravodlivosti (vo veciach menovania lektorov, rozpočtu a pod.), alebo na ministerstvo školstva (vo veciach akreditácie, uznávania diplomov a pod.).
67. Súdna rada má spolupracovať s justičnou akadémiou počas počiatočného ako aj ďalšieho vzdelávania sudcov, aby bola zabezpečená efektívnosť a vysoká kvalita vzdelávacieho procesu a aby bolo garantované, že výber sudcov je založený na objektívnych a merateľných kritériách.

V. D. 1. Počiatočné vzdelávanie

68. V snahe zabezpečiť pre kandidátov na sudcov kvalitné vzdelávanie CCJE odporúča, aby súdna rada participovala priamo alebo nepriamo na spolupráci so vzdelávacími inštitúciami pri vytváraní a rozširovaní programu pre počiatočné vzdelávanie tak, aby si kandidáti na sudcov mohli rozvíjať a prehĺbovať nielen znalosti v oblasti vnútroštátneho a medzinárodného hmotného a procesného práva, ale aj komplementárne skúsenosti napr. znalosť cudzích jazykov, etiku, alternatívne riešenie sporov tak, aby spoločnosti poskytovali služby sudcovia, ktorí správne aplikujú právo, sú schopní kriticky a nezávisle rozmýšľať, majú sociálne cítenie a sú prístupní novým myšlienkam.
69. Navyše, súdna rada by mala externe vyhodnocovať počiatočné vzdelávanie v zmysle sledovania profesionálneho vývoja a zvládania každodennej práce funkčne mladými sudcami na začiatku ich sudcovskej kariéry, zisťovať efektívnosť počiatočného vzdelávania a podávať návrhy na jeho zlepšenie.

V. D. 2. Kontinuálne vzdelávanie

70. Súdna rada musí podporovať účasť sudcov na všetkých vzdelávacích programoch, ako významnú súčasť ich profesionálnych aktivít. Zákonná aj etická povinnosť a právo sudcov je pracovať na ich profesionálnom rozvoji prostredníctvom účasti na kontinuálnom vzdelávaní, ktoré je nutné chápať ako celoživotné vzdelávanie. Sudcovia pri výkone svojej funkcie musia predovšetkým sledovať vnútroštátnu a medzinárodnú legislatívu a prax¹⁷, sledovať spoločenský vývoj a mať vedomosti o alternatívnom riešení sporov. CCJE odporúča, aby súdna rada pri rozhodovaní o kariérnom postupe sudcov brala do úvahy aj ich účasť na vzdelávacích programoch.

¹⁷ Pozri Stanovisko CCJE č.9(2006)

71. Štatistiky a výročné správy vyhodnocujúce prácu sudcov a súdov, každoročne pripravované súdnou radou, musia obsahovať údaje o kritických miestach na ktoré by sa malo vzdelávanie zamerať¹⁸, ako je organizovanie práce, času, rozpočtovanie, zdokonaľovanie pracovných metód, spôsoby komunikácie s verejnosťou, právne analýzy a pod.
72. Jednoduchšie povedané, ročné vzdelávacie programy musia byť široko konzultované so súdnou radou a súdna rada má sledovať akým spôsobom sú tieto programy plnené a zároveň vyhodnocovať ich vplyv na kvalitu práce sudcov.

V. E. Rozpočet súdnictva

73. Aj napriek tomu, že financovanie súdov je súčasťou štátneho rozpočtu, toto financovanie nesmie podliehať politickým zmenám. Rozhodnutia o rozdeľovaní finančných zdrojov musia byť prijímané so striktným rešpektovaním sudcovskej nezávislosti. Návrhy zákonov týkajúce sa justičného rozpočtu, ktoré sú predkladané parlamentu musia byť vypracované takým spôsobom, aby boli zohľadnené potreby a názory súdnej moci¹⁹. Ak súdna rada nemá právomoci, pokiaľ ide o riadenie a správu súdov, musí byť prinajmenšom v takej pozícii, aby mohla predkladať stanoviská týkajúce sa rozdelenia minimálnych finančných prostriedkov, ktoré sú nevyhnutné na fungovanie justície a vysvetliť jej potreby s cieľom odôvodniť výšku tejto sumy.
74. CCJE má za to, že súdy môžu byť skutočne nezávislé iba vtedy, ak majú samostatný rozpočet a sú riadené orgánom nezávislým od výkonnej resp. zákonodarnej moci, či už je to súdna rada alebo iný nezávislý orgán.
75. Napriek tomu, že niektoré štáty tvrdia, že minister spravodlivosti má lepšiu pozíciu pri rokovaní o rozpočtoch súdov *vis-à-vis* ostatným orgánom, najmä ministrom financií, CCJE sa domnieva, že zavedenie systému, v ktorom súdna rada má rozšírené finančné právomoci by mali zvažovať aj tie štáty, v ktorých tento systém ešte zavedený nie je. Je nutné zdôrazniť, že rozšírené finančné právomoci súdnej rady znamenajú jej zodpovednosť nielen voči zákonodarnej a výkonnej moci, ale tiež voči súdom a verejnosti.

V. F. Riadenie a správa súdov

76. Určovanie pravidiel na rozdeľovanie finančných zdrojov pre rôzne súdy a rozhodovanie o tom, ktorý orgán má skúmať a podávať správy o efektívnosti práce na súdoch je citlivá otázka. CCJE sa nazdáva, že súdna rada má mať kompetencie v tejto oblasti.
77. Súdna rada nesmie mať kompetencie, ktoré by jej umožňovali ovplyvňovať prácu jednotlivých sudcov.
78. CCJE má za to, že súdna rada môže významnou mierou prispievať k zlepšovaniu kvality justície. Okrem zdokonaľovania tejto politiky, aj

¹⁸ Osobitne problémy týkajúce sa dĺžky konania v niektorých prípadoch, najčastejšie porušenia ľudských práv, počet nevybavených vecí, najčastejšie porušenia zákona ktoré majú za následok zrušenie alebo zmenu rozhodnutí súdov, zmeny v legislatíve, medzery v právnej úprave, ktoré spôsobujú rozdiely vo výklade práva, potreba harmonizácie judikatúry, disciplinárne konania a ich výsledky.

¹⁹ Pozri tiež Stanovisko CCJE č. 2(2001)

dostatočné finančné zabezpečenie súdov napomáha plniť ich záväzky v tomto smere. Pre zdokonaľovanie spôsobov merania kvality je pre súdnu radu dôležité, aby získavala od jednotlivých súdov relevantné štatistické údaje.

79. Súdna rada má riadiť organizáciu revízných oddelení tak, aby takáto inšpekcia bola v súlade so sudcovskou nezávislosťou hlavne v prípadoch, keď inšpekciu vykonáva orgán exekutívy.

V.G. Ochrana imidžu justície

80. Vo svojom stanovisku č. 7(2005) CCJE odporučila zostavenie programov, ktoré by boli podporované európskymi sudcami a štátmi, ktoré by verejnosti poskytovali širšie ako len základné informácie týkajúce sa justície a pomáhali by vytvárať správne predstavy o úlohe sudcov v spoločnosti. Podľa názoru CCJE súdy samotné môžu byť najlepšimi agentúrami na organizovanie programov, ktoré majú za cieľ zlepšenie porozumenia a spokojnosti verejnosti s justičným systémom. Paralelne súdna rada prostredníctvom koordinovania rôznych lokálnych iniciatív, ako aj celonárodného programu, za asistencie odborníkov, môže poskytovať oveľa sofistikovanejšie informácie.
81. Opätovne v stanovisku č. 7(2005) CCJE zdôraznila úlohu nezávislého orgánu – napr. súdnej rady, alebo niektorého z jej výborov, pokiaľ je potrebné aj v spolupráci s odborníkmi z masmédií, pri riešení problémov, ktoré sa môžu vyskytnúť pri účasti médií v súdnych konaniach, alebo ťažkosťami ktorým čelia novinári pri výkone svojej práce.
82. Napokon vo vyššie uvedenom stanovisku sa CCJE zaoberala aj problematikou útokov zo strany médií a politikov resp. iných predstaviteľov spoločnosti cez médiá, ktorým musia čeliť sudcovia a upozornila na to, že kým sudca, resp. konkrétny súd sa musí zdržať okamžitej reakcie, súdna rada alebo iný justičný orgán musí byť schopný vo vhodných prípadoch na takéto útoky promptne a efektívne reagovať.
83. Súdna rada musí byť schopná nielen prezentovať svoje názory verejne, ale aj podniknúť nevyhnutné kroky pred verejnosťou, pred politikmi, resp. aj pred súdmi, aby chránila povesť súdnej inštitúcie a/alebo jej členov.
84. Súdna rada môže zohrávať významnú úlohu pri zlepšovaní a ochrane imidžu súdnej moci, aj keď plnenie tejto úlohy často vyžaduje udržiavanie rovnováhy medzi slobodou jednotlivcov, spoločenských a politických aktérov a médií na jednej strane a verejným záujmom na nezávislom a efektívnom fungovaní justičného systému, na strane druhej.
85. V rámci tohto súdna rada môže tiež vybavovať sťažnosti účastníkov súdnych konaní.
86. CCJE odporúča, aby súdna rada za účelom plnenia tejto funkcie bola schopná využiť v nevyhnutnom rozsahu služby profesionálov a to nielen právnikov, ale tiež novinárov, sociológov, štatistikov a pod..

V.H. Možnosť poskytovania stanovísk pre ostatné moci v štáte

87. Predtým, ako sú návrhy zákonov týkajúce sa justície, správy justície, procesných predpisov resp. majúce akýkoľvek dopad na nezávislosť justície, alebo ktoré môžu znížiť garancie občanov (vrátane sudcov samotných) na

prístup k súdu, doručené parlamentu, musia byť konzultované so súdnou radou. Táto konzultatívna funkcia súdnej rady musí byť zavedená všetkými štátmi a potvrdená Radou Európy ako odporúčanie.

V.I. Spolupráca s ostatnými orgánmi na národnej, európskej a medzinárodnej úrovni

CCJE poznamenáva, že v niektorých štátoch sú jednotlivé kompetencie súdnej rady rozdelené medzi viacerými inštitúciami. Rôznorodosť národných úprav sa ďalej komplikuje aj tým, že v niektorých oblastiach (napr. vzdelávanie) je kompetentná iba jedna inštitúcia, kým ostatné sú zverené viacerým. Nie je úlohou CCJE na tomto mieste určiť optimálnu schému vzťahov medzi jednotlivými inštitúciami. Majúc na zreteli dôležitosť vnútroštátnych tradícií, ktoré ovplyvňujú vývoj týchto inštitúcií, CCJE považuje za potrebné odporučiť, aby tieto jednotlivé inštitúcie spolupracovali pod vedením súdnej rady tak, aby sa splnenie jednotlivých úloh dosiahlo ľahko a jednotne. Týka sa to aj spolupráce so súdnou radou správneho súdnictva, resp. radou prokurátorov, ak sú takéto samostatné inštitúcie zriadené.

88. CCJE zdôrazňuje dôležitosť spolupráce na európskej a medzinárodnej úrovni medzi súdnymi radami vo všetkých oblastiach v ktorých sú súdne rady aktívne na vnútroštátnej úrovni.
89. CCJE uznáva, že práca Európskej siete súdnych rád (ktorá zohráva hlavnú úlohu pri spolupráci medzi súdnymi radami) a aktivity Lisabonskej siete a Európskej siete justičného vzdelávania (ktorá je kompetentná v oblasti justičného vzdelávania) zasluhuje uznanie a podporu. Tieto siete sú významnými partnermi CCJE.

VI. Súdna rada v službách transparentnosti a zodpovednosti justície

90. Vzhľadom na významnú úlohu, ktorú má súdna rada pri riadení justície, transparentnosť jej činnosti musí byť zaručená. Transparentnosť je základným predpokladom dôvery verejnosti v justíciu a garanciou vylúčenia akéhokoľvek politického ovplyvňovania, uprednostňovania vlastných záujmov, vlastnej ochrany a rodinkárstva.
91. Všetky rozhodnutia súdnej rady týkajúce sa vymenovania, kariérneho postupu, hodnotenia, disciplíny a iných rozhodnutí ohľadne sudcovskej kariéry musia byť odôvodnené (pozri tiež § 39 vyššie).
92. Ako už bolo povedané, transparentnosť bude umocnená uverejňovaním kritérií výberových konaní, a distribúciou požiadaviek na obsadzované miesto. Ktorákoľvek zainteresovaná strana musí mať možnosť overiť si, či rozhodnutie súdnej rady týkajúce sa vymenovania a kariérneho postupu sudcov bolo prijaté na základe týchto kritérií.
93. Ak má SR rozpočtové právomoci, potom je logické, že musí skladať účty ohľadne využitia prostriedkov parlamentu, ktorý rozpočet schválil. Časť rozpočtových prostriedkov určená do justičného systému musí podliehať kontrole audítorskej kancelárii, ktorej úlohou je dohliadať na používanie verejných financií, ak existuje.
94. Ak má súdna rada disciplinárne právomoci, sudcovia, ktorí sú disciplinárne stíhaní musia byť informovaní o dôvodoch disciplinárneho rozhodnutia, aby mohli zvážiť podanie odvolania proti tomuto rozhodnutiu (pozri § 39 vyššie).

Navyše, súdna rada by mala zvážiť vhodnosť uverejňovania disciplinárnych rozhodnutí v snahe informovať nielen sudcovský zbor, ale aj širokú verejnosť o spôsobe vedenia disciplinárnych konaní a ukázať, že súdna moc sa nesnaží zakryť nezákonné správanie svojich členov.

95. Súdna rada musí pravidelne publikovať správy o svojej činnosti s cieľom na jednej strane ukázať, aké všetky činnosti vyvíjala a akým ťažkostiam musela čeliť a na druhej strane ponúknuť prostriedky ako zdokonaľiť fungovanie justičného systému v prospech verejnosti. Publikovanie týchto správ môže byť spojené s tlačovými besedami s novinármi, stretnutiami so sudcami a súdnymi hovorcami, aby sa šírenie informácií a vzájomná spolupráca justičných inštitúcií zlepšovala.

Zhrnutie odporúčaní a záverov

V Stanovisku č. 10 (2007) „Súdna rada v službách spoločnosti“ CCJE odporúča, nasledovné:

A: Vo všeobecnosti:

a) je dôležité zriadiť špeciálny orgán ako súdna rada poverený ochranou nezávislosti sudcov ako základným prvkom v právnom štáte a tým rešpektovať princíp trojdelenia štátnej moci;

b) súdna rada ochraňuje nezávislosť tak súdneho systému, ako aj jednotlivých sudcov a zároveň garantuje efektívnosť a kvalitu justície definovanú v čl. 6 Dohovoru za účelom posilnenia dôvery verejnosti v súdny systém;

c) súdna rada musí byť chránená pred rizikom oklieštenia svojej autonómie v prospech zákonodarnej alebo výkonnej moci prostredníctvom úpravy svojho postavenia v ústave resp. v inom relevantnom právnom predpise.

B: Zloženie SR

a) v snahe vyhnúť sa uprednostňovaniu vlastných záujmov, vlastnej ochrany a rodinkárstvu a reflektovať rôznorodosť názorov v spoločnosti súdna rada by mala mať zmiešané zloženie s podstatnou väčšinou sudcov s možnosťou zasadať k určitým špecifickým otázkam len v čisto sudcovskom zložení. Súdna rada môže byť tiež zložená výlučne zo sudcov;

b) potenciálni členovia či už sudcovia, alebo ne – sudcovia musia byť menovaní na základe ich kompetentnosti, skúseností, znalosti justičného prostredia a kultúry nezávislosti. Tiež nesmú byť aktívnymi politikmi alebo členmi zákonodarnej alebo výkonnej moci;

c) člen – sudca má byť volený ostatnými sudcami bez politického vplyvu, resp. vplyvu justičných autorít metódou zaisťujúcou zastúpenie čo najširšieho okruhu sudcov; ak sú volení priamou voľbou, súdna rada vydá volebné pravidlá, ktoré budú minimalizovať akékoľvek ohrozenie dôvery verejnosti v justičný systém;

d) menovanie členov – ne – sudcov s alebo bez právnych skúseností má byť zverené nepolitikom; ak sú však volení parlamentom, nemajú byť poslancami, majú byť volení kvalifikovanou väčšinou vyžadujúcou aj podporu opozície a majú to byť osobnosti, ktoré v rámci celkového zloženia súdnej rady predstavujú rôznorodé zastúpenie spoločnosti.

C: Činnosť SR

a) výkon funkcie členov môže byť na plný úväzok, ale limitovaný počtom a dĺžkou funkčného obdobia za účelom ochrany kontaktov so súdnou praxou; členom (sudcom aj ne – sudcom) musia byť poskytnuté záruky pre ich nezávislosť a nestrannosť;

b) súdna rada musí riadiť svoj vlastný rozpočet a byť financovaná tak, aby mohla vykonávať svoje funkcie optimálne a nezávisle;

c) niektoré rozhodnutia súdnej rady musia byť odôvodnené a záväzné a byť preskúmateľné súdom;

d) ako nevyhnutný predpoklad dôvery verejnosti v súdny systém súdna rada musí konať transparentne a skladať účty zo svojej činnosti najmä prostredníctvom periodických správ ponúkajúcich tiež prostriedky ako zdokonaľiť fungovanie justičného systému.

D: Kompetencie SR

a) súdna rada má široký okruh úloh zameraných na ochranu a posilnenie nezávislosti a efektívnosti justície; preto by mala zabezpečiť, aby pri plnení týchto rôznorodých úloh nedochádzalo v súdnej rade ku konfliktu záujmov.

b) súdna rada musí mať predovšetkým kompetencie pri výbere, vymenovávaní a kariérom postupe sudcov; tieto musia byť vykonávané absolútne nezávisle od výkonnej a zákonodarnej moci, rovnako tak absolútne transparentne pokiaľ ide o kritériá výberu sudcov;

c) súdna rada musí byť aktívne zapojená do procesu vyhodnocovania kvality justície a implementácie techník zaisťujúcich efektívnosť sudcovskej práce, ale zároveň nenahrádzať úlohy príslušných justičných orgánov oprávnených individuálne vyhodnocovať sudcov;

d) súdna rada môže byť poverená etickými záležitosťami; môže tiež riešiť sťažnosti účastníkov konania;

e) súdna rada môže byť tiež poverená organizáciou a poradenstvom pri vzdelávaní sudcov, ale koncepcia a implementácia vzdelávacích programov zostáva na zodpovednosti vzdelávacieho centra, s ktorým má súdna rada spolupracovať, aby bola garantovaná jeho kvalita tak v počiatočnom ako aj v priebežnom vzdelávaní;

f) súdna rada môže mať rozšírené právomoci pri rokovaní a spravovaní rozpočtu súdnictva, ako aj kompetencie v súvislosti so správou a riadením jednotlivých súdov, na zlepšenie kvality justície;

g) súdna rada môže byť tiež vhodnou inštitúciou na plnenie dôležitej úlohy v oblasti zlepšovania a ochrany imidžu justície;

h) predtým, ako sú návrhy zákonov týkajúce sa justície, resp. majúce akýkoľvek dopad na nezávislosť justície, alebo ktoré môžu znížiť garancie občanov na prístup k súdu, doručené parlamentu, musia byť konzultované so súdnou radou;

i) spoluprácu s ostatnými súdnymi radami v Európe aj na medzinárodnej úrovni je potrebné podporovať.
